

Załącznik

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2015
DLA GMINY PAŃNÓW**

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r., ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005r., ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29.07.2005r., Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016. Gminny Program realizowany będzie również w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r., o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003r., o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r., oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pątnów na lata 2013-2020 przyjętej uchwałą Nr XXIX/172/2013 Rady Gminy Pątnów z dn.11-04-2013r. jak również innych ustaw i przepisów prawnych właściwych dla realizacji Programu.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje także dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego oraz wskazuje kompetencje i zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych są organy administracji rządowej, samorządowej, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

Podstawowym zadaniem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, ograniczenie problemów wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu i narkotyków, jak również przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wykluczeniu społecznemu.

Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie nie jest w Polsce przedmiotem szczególnego zainteresowania polityki zdrowotnej i społecznej. Dopiero uzależnienie aktywizuje do poszukiwania rozwiązań. Niestety strategie pomagania osobom uzależnionym są najtrudniejsze. Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Sytuacja, w której picie alkoholu staje się

przyczyną problemów zdrowotnych czy społecznych, skłania najczęściej do myślenia, że mamy do czynienia z uzależnieniem. Łącznie około 16% dorosłych konsumentów alkoholu spożywa napoje alkoholowe w ilościach przekraczających granice niskiego ryzyka szkód zdrowotnych. Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie, nie budzi powszechnego niepokoju w wymiarze indywidualnym. Ciągłe jeszcze Polacy akceptują wzory intensywnego spożywania alkoholu i przejawiają tendencję do lekceważenia zagrożeń oraz konsekwencji wynikających z takiego sposobu spożywania alkoholu. Dopiero uzależnienie aktywizuje najbliższe środowisko osoby pijącej, profesjonalistów i polityków do poszukiwania rozwiązań.

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych, zarówno w wymiarze ogólnospołecznym, jak i lokalnym, wymaga stworzenia systemu pomocy dla osób, które spożywają alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy zanim dojdzie do kumulacji szkód, w tym uzależnienia. Jest to bardzo ważne zadanie dla personelu medycznego, bowiem właśnie w podstawowej opiece zdrowotnej pojawia się najwięcej osób, których picie pociąga za sobą ryzyko negatywnych konsekwencji dla nich i dla ich otoczenia. Część pacjentów leczonych na choroby będące skutkiem spożywania alkoholu nie jest uzależniona, a są to osoby pijące szkodliwie, które potrzebują pomocy w ograniczaniu spożywania alkoholu po to, aby zminimalizować szkody wynikające z destrukcyjnego wzorca picia lub im chociaż częściowo zapobiec. Pomaganie osobom pijącym ryzykownie i szkodliwie to zaniedbany obszar profilaktyki problemów alkoholowych.

Według danych przedstawionych przez PARPA w 2011r. spożycie wyrobów spirytusowych na jednego mieszkańca wynosiło 3,3 litra, wina 6,5 litra, natomiast spożycie piwa wynosiło 95,1 litra na jednego mieszkańca. W 2012r. według danych tej samej PARPA struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach, w przeliczeniu na 100% alkohol przedstawiała się następująco: wyroby spirytusowe - 32,74%, wino i miody pitne – 7,73%, piwo – 59,54%. Jak pokazują wyniki badań ogólnopolskich picie alkoholu przez młodzież staje się powoli statystyczną normą. Napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak to ma miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia ma za sobą 92,5% gimnazjalistów z klas trzecich i 96,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Picie napojów alkoholowych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Wyniki badań wskazują na znacznie wyższy poziom rozpowszechnienia używania substancji legalnych, niż nielegalnych. Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów. Bardzo wysoka pozycja, jaką zajął w badaniach problem picia alkoholu przez młodzież -zwłaszcza na tle innych problemów- jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinny podejmować samorządy gminne, w ramach Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze – koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się,

rozwój kontroli emocjonalnej, powoduje podejmowanie zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. W całym Regionie Europejskim co czwarty zgon w grupie wiekowej 15-29 lat spowodowany jest nadużywaniem alkoholu. Z używaniem alkoholu przez młodocianych wiąże się m.in. obniżenie wieku inicjacji seksualnej, niechciane ciążę i ryzyko zarażenia wirusem HIV.

W maju i czerwcu 2011r. w ramach międzynarodowego projektu „Europeen School” zrealizowano w Polsce badania na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek 15-16 lat), oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek 17-18 lat). Celem badań był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 87,3% uczniów z młodszej grupy i 95,2% uczniów ze starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 57,6% piętnasto-szesnastolatków i 80,4% siedemnasto-osiemnastolatków. Według przeprowadzonego badania najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 21,4% uczniów z młodszej grupy i 32,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 51,4% uczniów młodszych i 29,7% uczniów starszych. Picie napojów alkoholowych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

W Polsce liczbę osób uzależnionych szacuje się na 850tys. Uzależnienie jest zaburzeniem biopsychospołecznym. Przyczynia się do rozwoju szeregu poważnych chorób. Są to m.in. stłuszczenie, zapalenie i marskość wątroby, alkoholowe zespoły psychoorganiczne, zapalenie trzustki, przewlekłe psychozy alkoholowe oraz wiele innych schorzeń. Uzależnienie powoduje dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin. Istnieje wysoka zależność między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą interpersonalną.

Według informacji przekazanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia , w 2009r. w zakładach leczenia odwykowego zarejestrowano 318 290 pacjentów, w tym 247 744 z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu (78%). W grupie osób leczonych z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu dominowali pacjenci z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu (63%), zaś co

ósmego pacjenta leczony był z rozpoznaniem alkoholowego zespołu abstynencyjnego. U 7800 pacjentów rozpoznano zaburzenia wynikające z używania więcej niż jednej substancji psychoaktywnej (uzależnienia mieszane).

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia WHO w 2012r. średnio na 1 mieszkańca przypadało 9,16 litra 100% alkoholu, natomiast w 2013r. statystyczny Polak wypił 9,67 litra czystego spirytusu, z czego ponad połowa zawarta była w piwie. W stosunku do 2012r. spożycie wzrosło aż o 0,51 litra. Przyczyną wzrostu spożycia jest w dużej mierze rosnąca dostępność ekonomiczna alkoholu. W 2010r. za średnią pensję można było kupić 1108 butelek piwa, a trzy lata później już 1263. Opublikowany raport Światowej Organizacji Zdrowia WHO może napawać nas niepokojem. Z analizy informacji na temat spożycia trunków we wszystkich 194 krajach członkowskich organizacji wynika, że na głowę Polaka przypada rocznie 12,5 litra czystego alkoholu, czyli dwukrotnie więcej niż światowa średnia 6,2 litra. Wyrażana w liczbach konsumpcja daje mieszkańcom kraju nad Wisłą miejsce mniej więcej w drugiej dziesiątce rozpiętego rankingu, zarówno na świecie, jak i w Europie, czyli najbardziej rozpiętym kontynencie globu. Ze statystyki WHO wynika, że pijący Polak przyjmuje dziennie 50 gram spirytusu, najczęściej pod postacią piwa, następnie wysokoprocentowych trunków i wina. Zdaniem prezesa PARPA takie spożycie wskazuje na rosnącą tendencję do picia, a alkohol jest u nas zbyt łatwo dostępny.

Ostatnio opublikowane badania wykazały, że w Polsce na jeden sklep z alkoholem przypada 254 mieszkańców, dla porównania w Norwegii taki sam sklep musi wystarczyć 18 tys. mieszkańców. Średnia dla 27 państw Unii Europejskiej przedstawia się na poziomie 10,7 litra. W ciągu 30 lat spożycie alkoholu zmniejszyło się w wielu państwach europejskich. Środki takie jak ograniczenie reklamy i sprzedaży oraz opodatkowanie okazały się skuteczne – zwracają uwagę twórcy raportu.

Jak podaje WHO ponad 60 rodzajów chorób i urazów, wiąże się ze spożywaniem alkoholu. Choroby występujące na tle używania alkoholu to przede wszystkim: urazy, zaburzenia umysłowe i psychiczne, zaburzenia żołądkowo-jelitowe, nowotwory, choroby układu sercowo-naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostno-szkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego i szkody prenatalne. Corocznie z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio pićm alkoholu.

W rodzinach z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków tej rodziny, żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, 2,5 mln osób nadużywających alkoholu oraz ok. 850 tys. osób uzależnionych. Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie z problemem alkoholowym wyróżnia się szkody: fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi

możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc.

Badania pokazują, że co trzeci Polak (36%) przyznaje, że przynajmniej raz doświadczył którejkolwiek z form przemocy. Nieco mniej, bo 30% badanych, doświadczyło przemocy więcej niż raz, natomiast co dziewiąty wielokrotnie doświadczał przemocy. 4% Polaków przyznaje się do krzywdzenia swoich dzieci będąc pod wpływem alkoholu. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym i doznające przemocy, często wymagają specjalistycznej terapii z powodu zaburzeń przystosowania i problemów psychologicznych. Przemoc domowa wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnieniem takich przypadków.

W 2013 roku TNS opublikował wyniki raportu przeprowadzonego na zlecenie Związku Pracodawców Polskiego Przemysłu Spirytusowego – w badaniu mierzono spożycie alkoholu w Polsce w roku 2012. Polska znacząco przeważają pijący - 84% nad niepijącymi - 16%. Polska znacząco zaniża statystykę abstynentów – w krajach Unii jest ich średnio 24%. W Polsce na „dziecie bezalkoholowej” więcej jest pań – 20%, niż panów -11%. Jak podaje TNS Polska, w 2012 roku na statystycznego Polaka przypadało ok. 9,25 l alkoholu. Najmniej alkoholu spożywa się w województwach Polski środkowej, tj.: mazowieckim, łódzkim, wielkopolskim i lubuskim. Najwięcej natomiast, bo powyżej średniej, spożywa się w Polsce północno-zachodniej, woj.: kujawsko-pomorskie, pomorskie i zachodniopomorskie, oraz w południowo-zachodniej, woj.: dolnośląskie, opolskie i małopolskie. Najwięcej, według TNS, pije się w miastach o liczbie ludności w przedziale 100-500 tys. (87% ich mieszkańców to pijący). W miastach małych do 20 tys. mieszkańców, pije 85% populacji, zaś na wsiach „tylko” 82%. Raport TNS wskazuje, że w Polsce da się zauważyć tendencję, że po alkohol częściej sięgają osoby lepiej wykształcone. Wśród jednostek, których edukacja zakończyła się na poziomie podstawowym pije około 70%, wśród osób z wykształceniem zawodowym pije 81%, z wykształceniem średnim około 84%, natomiast wśród osób z wykształceniem wyższym pije około 90%.

Nadal duży zasięg ma zjawisko sprzedaży alkoholu nieletnim. Sprzedaż alkoholu osobie niepełnoletniej zgodnie z prawem jest obligatoryjną przesłanką do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

„Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu” należy do zadań własnych gmin. Zadania te są realizowane w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanych corocznie przez każdą gminę w Polsce. Ustawodawca zagwarantował na realizację tych zadań środki finansowe w postaci opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które przedsiębiorcy wnoszą na rachunek gminy.

Istotą właściwej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie współpraca wielu podmiotów

według zasady, iż każde zadanie powinno być realizowane przez podmiot, który w danym obszarze jest najbardziej kompetentny. W realizacji programu udział brać będą przedstawiciele lecznictwa odwykowego, klubów abstynenckich, służby zdrowia, policji, edukacji, pomocy społecznej, kościoła i innych służb.

I   Diagnoza problemów uzależnień w gminie Pątnów

Według wskaźników Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w społeczności lokalnej liczącej 6.554 mieszkańców (stan na 31.12.2014 r.) jaką jest gmina Pątnów:

- 131 osób to osoby uzależnione (2 % populacji)
- 524 osoby to dorośli (współmałżonkowie, rodzice) żyjący w otoczeniu alkoholika, oraz dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików (8% populacji)
- 328 - 459 osób to osoby pijące szkodliwie (5-7% populacji)
- 350 osób to ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym (2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin)

Na terenie Gminy Pątnów jest 27 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 1 punkt przeznaczony do spożywania napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży.

Najbardziej dotkliwym problemem na terenie gminy Pątnów jest kwestia uzależnienia od alkoholu osób dorosłych. Z danych szacunkowych wynika, że problem uzależnienia dotyka około 131 mieszkańców naszej gminy. Problem ten dotyczy zarówno mężczyzn jak i kobiet. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą a w konsekwencji śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

Kolejną kategorią problemową jest sytuacja rodzin dotkniętych chorobą alkoholową. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież wychowująca się w tych rodzinach. Dzieci te narażone są ze strony rodziców na różne formy zachowań agresywnych i represyjnych, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywieranie destruktywnego wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci, oraz na proces rozwoju osobowości. Pamiętajmy, że przemoc domowa i poważne zaniedbania wychowawcze mogą występować w związku z nadużywaniem alkoholu nawet wtedy, gdy nie występuje jeszcze kliniczne zdiagnozowanie uzależnienia od alkoholu, lecz jedynie okresowe lub agresywne upijanie się dorosłych członków rodziny. Z analizy informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że niewiele rodzin przyznaje się do występowania problemu alkoholizmu. Dla większości rodzin jest to temat tabu, świadczy o tym mała ilość pomocy przyznawanej z powodu choroby alkoholowej.

Baza do rozwiązywania problemów:

Na terenie gminy Pątnów działają 2 placówki opieki zdrowotnej w miejscowościach Pątnów i Dzietrzniki. Osoby uzależnione od alkoholu i członkowie ich rodzin korzystają z usług Punktu Konsultacyjnego, znajdującego się w budynku Ośrodka Zdrowia w Pątnowie, czynnego raz w tygodniu, Poradni Leczenia Uzależnień Specjalistycznego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ProVitaMed w Wieluniu i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieluniu.

W szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzone są zajęcia profilaktyczne, także w ramach godzin wychowawczych, bądź zajęć świetlicowych. Zajęcia udokumentowane są w odpowiednich dziennikach zajęć. Około 30 nauczycieli ma uprawnienia do prowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Rodziny z problemem alkoholowym mają możliwość korzystania z pomocy materialnej i pomocy w postaci poradnictwa oraz pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Ponadto przy Gminnym Ośrodku Pomocy istnieje Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w którym osoby dotknięte przemocą mogą uzyskać pomoc.

Ponadto przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, w którym specjaliści udzielają pomocy ofiarom przemocy domowej.

II Cele strategiczne

1. Promowanie i wdrażanie programów szkoleniowych skierowanych do rodziców i wychowawców mających na celu opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych w obliczu zagrożeń związanych z obniżeniem się wieku inicjacji alkoholowej i konsekwencji podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.

2. Działania informacyjno-edukacyjne poszerzające wiedzę młodych i dorosłych mieszkańców gminy na temat szkodliwości picia alkoholu oraz o dostępnych formach i miejscach udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

3. Wspieranie sportu i alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych, promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny styl życia.

III. Zadania do realizacji.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych z rodzin alkoholowych.
2. Dofinansowanie terapii grupowej i indywidualnej, oraz dodatkowych zajęć terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych, ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, w placówce odwykowej w SNZOZ ProVitaMed w Wieluniu, do których kierowani są mieszkańcy gminy Pątnów.
3. Dofinansowanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych przez kluby abstynenta, treningów i programów pomocy psychologicznej realizowanych w klubach abstynenta .
4. Refundacja kosztów podróży na terapię odwykową do Poradni Leczenia Uzależnień w Wieluniu dla osób uzależnionych i ich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.
5. Finansowanie zatrudnienia konsultanta d.s. uzależnień oraz psychologa, w Punkcie Konsultacyjnym w Pątnowie. Do ich zadań należy:
  - motywowanie i informowanie zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych,
  - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
  - udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego
  - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy
  - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
  - współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i placówkami podstawowej opieki zdrowotnej.
6. Doposażenie placówek lecznictwa odwykowego w podstawowe sprzęty oraz zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów.
7. Współpraca z klubem AA „KRAĞ” i grupą wsparcia „POPLON” z Wielunia.
8. Opłacanie kosztów obdukcji lekarskich, dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Realizator
1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Rozpatrywanie wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Finansowanie szkoleń podwyższających kwalifikacje członków Gminnej Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego, oraz osób zajmujących się realizacją Gminnego Programu.
3. Kierowanie na badania przez biegłych rekomendowanych przez Sąd (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Opłacenie kosztów badań biegłych sądowych.
4. Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.
5. Finansowanie zajęć psychoedukacyjnych prowadzonych przez specjalistów: psychologów i terapeutów dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
6. Organizowanie i finansowanie porad psychologicznych dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
7. Organizowanie różnorodnych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinach dotkniętych chorobą alkoholową, w tym pomocy rzeczowej.
8. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
9. Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, organizowanych dla pedagogów, nauczycieli, psychologów i członków Gminnej Komisji. Sfinansowanie szkolenia dla kierowników kolonii, którzy będą uczestniczyć w organizowanych dla dzieci i młodzieży wycieczkach letnich i zimowych.
10. Współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem uzależnień, a w szczególności w zakresie monitorowania sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy.

11. Rozwijanie edukacji publicznej poprzez udostępnianie ulotek, broszur, poradników i wywieszanie informacji na tablicach ogłoszeń o instytucjach świadczących określoną pomoc osobom z problemem uzależnień .
12. Dokumentowanie przypadków przemocy domowej wobec rodziny a w przypadku podejrzenia przestępstwa poinformowanie o tym odpowiednich służb.
13. Pozyskanie z zasobów mieszkaniowych gminy mieszkania i utworzenie tymczasowego schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie.
14. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pątnowie.
15. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu, w zakresie terapii sprawców przemocy, którzy odbyli już terapię z zakresu choroby alkoholowej.

Realizator

1. OPS
2. Gminna KRPA
3. Zespół Interdyscyplinarny

Praca ciągła.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1. Wspieranie i promowanie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, promujących zdrowy styl życia o charakterze sportowym i rekreacyjnym poprzez: wspieranie uczniowskich klubów sportowych, organizacji sportowo-gimnastycznych i rekreacyjnych, dofinansowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i sportowych zajęć pozalekcyjnych a także dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego, nagród w konkursach i zawodach służących do realizacji założonych celów profilaktycznych.
2. Realizacja programów profilaktycznych, w tym również programów autorskich, w placówkach oświatowych, przez odpowiednio przeszkolonych i przygotowanych realizatorów.
3. Zakup materiałów i niezbędnego sprzętu, służącego do właściwej realizacji programów profilaktycznych w szkołach na terenie Gminy Pątnów.
4. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć – promujących zdrowy styl życia.
5. Utworzenie świetlic środowiskowych, realizujących programy profilaktyczne, zapewniające dzieciom pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, zabawy i zajęcia sportowe.
6. Wyposażenie świetlic środowiskowych w sprzęt i przedmioty potrzebne do zajęć, oraz finansowanie umów – zleceń o pracę, dla osób prowadzących zajęcia w tych świetlicach.
7. Organizowanie i wspieranie programów realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych oraz dofinansowanie działań samorządu uczniowskiego prowadzącego działania mające na celu rozbudzenie więzi rodzinnych i respektowanie norm i wartości moralnych.
8. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
10. Organizowanie konkursów mających na celu promocję zdrowia i trzeźwości.

11. Współpraca ze społecznością lokalną dotycząca organizowania imprez dla dzieci i młodzieży, oraz mieszkańców, dofinansowanie festynów, przedstawień i spektaklów teatralnych oraz imprez rozrywkowych i sportowych organizowanych w celu promowania zdrowego trybu życia.
12. Organizowanie i finansowanie zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w ośrodkach wypoczynku, w ramach których realizowane będą programy z zakresu profilaktyki uzależnień.
13. Dopuszaenie Punktu Konsultacyjnego w niezbędny sprzęt i materiały biurowe, służące do właściwej realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
14. Dopuszaenie świetlic szkolnych w materiały i sprzęty służące do zajęć profilaktycznych, realizowanych w ramach zajęć pozalekcyjnych .
15. Wspieranie przedsięwzięć realizowanych przez młodzież takich jak gazetki, kąciki profilaktyczne i inne formy działalności profilaktycznej.
16. Wspieranie działań i współpraca z policją w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.
17. Dofinansowanie zawodów sportowych i imprez rozrywkowych promujących trzeźwy tryb życia organizowanych przez grupy młodzieży pozaszkolnej.
18. Prowadzenie badań związanych zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych (używaniem przez młodzież substancji psychoaktywnych) oraz ewaluacją programów profilaktycznych.

Realizator :

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

4. Wsparcie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Dofinansowanie programów profilaktycznych oraz imprez kulturalno-turystycznych organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie i organizacje propagujące trzeźwość, np.: konkursy, festyny, wystawy artystyczne itp.
2. Wspomaganie działalności środowisk wzajemnej pomocy w sąsiedniej gminie Wieluń, których członkami są mieszkańcy gminy Pątnów, poprzez :
  1. Wspomaganie oddziaływań terapeutycznych w środowiskach samopomocy
  2. Zakup materiałów edukacyjnych dla tych środowisk, dofinansowanie szkoleń, kursów, obozów terapeutycznych dla członków tych stowarzyszeń i członków klubów abstynenckich, którzy podejmują pracę z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin .
3. Dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji programów realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizator:

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.,13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych z zakresu przestrzegania zasad sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych oraz zakazu reklamy napojów alkoholowych zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi .
2. Zasady udzielania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określa ustawa.
3. Informowanie Wójta Gminy o zaistnieniu określonych w art.18 ust.10 pkt 1,2,3 i 4 przesłanek uzasadniających cofnięcie uprawnionemu podmiotowi zezwolenia na sprzedaż alkoholu.”

Realizator:

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

1. Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym programie psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego przez finansowanie zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej.

Realizator:

1. OPS
2. Gminna KRPA

Praca ciągła

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 5 diet pracowniczych, których wysokość jest ustalana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z dnia 5 lutego 2013r.)